

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Aan de Vaste Commissie voor Financiën uit de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Mr. R.F. Berck
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Amsterdam, 21 november 2007

Betreft: NOB-commentaar op

- 1) **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet identificatie bij dienstverlening en de Wet melding ongebruikelijke transacties ter uitvoering van richtlijn nr. 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 26 oktober 2005 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (PbEU L 309) en ter uitvoering van richtlijn nr. 2006/70 van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 1 augustus 2006 tot vaststelling van uitvoeringsmaatregelen van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de definitie van politiek prominente personen en wat betreft de technische criteria voor vereenvoudigde klantenonderzoeksprocedures en voor vrijstellingen op grond van occasionele of zeer beperkte financiële activiteiten (PBEU L 214), Kamerstuknummer 31 237**
- 2) **het wetsvoorstel Samenvoeging van de Wet identificatie bij dienstverlening en de Wet melding ongebruikelijke transacties (Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme), Kamerstuknummer 31 238**

Geachte leden van de Commissie,

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: de Orde) heeft met belangstelling kennisgenomen van bovengenoemde wetsvoorstellen, hierna te noemen respectievelijk 1) het implementatievoorstel en 2) het samenvoegingvoorstel. De Orde is van mening dat de beoogde wettekst voor de praktijk een aanmerkelijke verbetering oplevert in vergelijking met de huidige wetten. Vooral de directe aansluiting bij de bewoordingen van de 3^e richtlijn, de invoering van de risicogeoriënteerde benadering, het hanteren van open normen en de samenvoeging van de huidige afzonderlijke wetten beschouwt de NOB als een grote vooruitgang. Ook is er veel waardering voor de goede dialoog die het Ministerie van Financiën heeft gevoerd met marktpartijen en de bereidwilligheid om rekening te houden met de wensen van marktpartijen.

Zo constateert de NOB dat een groot deel van haar commentaar, gegeven tijdens een eerdere consultatie en tijdens het in het voorjaar van 2006 gehouden onderzoek naar een efficiënte implementatie van de 3^e richtlijn, is overgenomen.

Naar het oordeel van de Orde kunnen de wetsvoorstellen op een aantal punten duidelijker zijn, waardoor de kans op rechtsonzekerheid vermindert. In verband met het feit dat het samenvoegingvoorstel de uiteindelijk beoogde integrale wettekst bevat verwijst de Orde in het onderstaande steeds naar de artikelen van dat betreffende wetsvoorstel.

Algemeen

De wetsvoorstellen hanteren twee afzonderlijke begrippen namelijk het “vaststellen” van de identiteit en het “verifiëren” van de identiteit. Kan bevestigd worden dat in navolging van de 3^e richtlijn het vaststellen van de identiteit (identificeren) is het noemen van de naam van de betrokken (rechts)persoon, en verifiëren is het controleren van de juistheid van de genoemde naam aan de hand van documenten, gegevens of inlichtingen?

Uitgaande van de juistheid van deze veronderstelling komt de gehanteerde terminologie niet consistent voor. In artikel 4, in artikel 8 lid 2 sub a, in artikel 9 lid 1, in artikel 11 lid 1 en artikel 11 lid 3 wordt gesproken over het vaststellen van de identiteit aan de hand van documenten - dus in wezen over verificatie - en in artikel 3 lid 2 onder a en b en in artikel 11 lid 2 over het vaststellen en verifiëren van de identiteit? De laatste terminologie komt de Orde correct voor.

Commentaar per artikel

Artikel 1 d sub 1° (definitie uiteindelijk belanghebbende)

De richtlijn noemt in artikel 3, lid 6 onderdeel a (definitie van de uiteindelijk belanghebbende bij vennootschappen) een percentage van 25 % plus een aandeel. Het komt de NOB niet wenselijk voor dat de Nederlandse wetgeving een verdergaande eis stelt dan waartoe de richtlijn verplicht. Dit in verband met de extra administratieve lasten die deze verdergaande eis met zich brengt en de te verwachten ongelijkheid ten opzichte van op de 3^e richtlijn gebaseerde wetgeving in de overige lidstaten. De Orde stelt daarom voor in artikel 1, lid 1 d onderdeel 1° te spreken van “meer dan 25 procent” in plaats van “25 procent of meer”.

Artikel 3 lid 2 sub b (vaststellen en verifiëren identiteit uiteindelijk belanghebbende)

Gezien de 3^e richtlijn (overweging 10) en de Memorie van Toelichting bij het implementatievoorstel (pag. 4, laatste alinea, pag. 7, 4^e alinea) begrijpt de Orde artikel 3 lid 2 sub b zo, dat de identiteit van de uiteindelijk belanghebbende alleen in hoog risicogevele gevallen vastgesteld en geverifieerd hoeft te worden. Bij een laag risico hoeft de identiteit van de uiteindelijk belanghebbende noch vastgesteld, noch geverifieerd te worden. Kan dit bevestigd worden?

De Orde gaat ervan uit dat voor het verifiëren van de identiteit van een uiteindelijk belanghebbende een identificatie in persoon niet voor de hand ligt. Een persoonlijk contact met een uiteindelijk belanghebbende zal doorgaans niet aan de orde zijn, omdat de uiteindelijk belanghebbende niet de cliënt is, noch diens vertegenwoordiger en zal ook praktisch gesproken vaak niet mogelijk blijken te zijn (de opdracht wordt immers verstrekt door een vertegenwoordiger van de vennootschap die cliënt is). Een persoonlijke identificatie van een uiteindelijk belanghebbende heeft geen toegevoegde waarde. Immers bij gebrek aan persoonlijk contact kan iemand zich ook niet ten onrechte voor de uiteindelijk belanghebbende uitgeven.

Artikel 6 lid 1 aanhef (vereenvoudigd cliëntenonderzoek)

De Orde gaat ervan uit dat een vereenvoudigd cliëntenonderzoek betekent dat volstaan kan worden met het vaststellen dat een vrijstelling van de identificatieplicht van toepassing is.

Dit kan bijvoorbeeld geschieden door openbare registers te raadplegen en een print-out van de relevante gegevens in de administratie te bewaren (in overeenstemming met de bestaande praktijk). Kan bevestigd worden dat dit inderdaad beoogd is?

Artikel 6 lid 1 sub a en b (100% dochters financiële instellingen)

In de Memorie van Toelichting bij het implementatievoorstel wordt, conform een suggestie van de Orde in het consultatieproces, ervan uitgegaan dat bij alle 100% dochters van een beursgenoteerde vennootschap volstaan kan worden met een vereenvoudigd cliëntenonderzoek (pag. 9, 3^e alinea). De Orde is blij met dit voorstel en ondersteunt het van harte. De Orde neemt aan dat deze uitbreiding van de wettelijke vrijstelling voor beursgenoteerde vennootschappen in uitvoeringsregelingen zal worden opgenomen. Kan bevestigd worden dat deze uitbreiding eveneens van toepassing is op 100% dochters van financiële instellingen als bedoeld in artikel 6 lid 1 sub a en b? Er lijkt geen reden te zijn hierin verschil te maken; de Orde merkt op dat er ook instellingen zijn die vallen onder genoemde artikelen, doch niet beursgenoteerd zijn.

De Orde neemt aan dat volstaan kan worden met het vaststellen dat inderdaad sprake is van een 100% dochter, bijvoorbeeld door het gepubliceerde jaarverslag van de betreffende onderneming te raadplegen en een kopie daarvan bij de administratie te bewaren. Kan bevestigd worden dat dit inderdaad beoogd is?

Artikel 6 lid 1 sub f (Nederlandse overheidsinstanties)

De Memorie van Toelichting bij het samenvoegingvoorstel noemt een aantal voorbeelden van overheidsinstellingen voor welke een vereenvoudigd cliëntenonderzoek voldoende is. Kan bevestigd worden dat tot de Nederlandse overheidsinstanties in de zin van artikel 6 lid 1 sub f tevens gerekend kunnen worden:

- privaatrechtelijke instanties met een wettelijke taak (waaronder begrepen toezichthouders; bijvoorbeeld de Stichting Autoriteit Financiële Markten);
- lichamen als bedoeld in de eerste volzin van artikel 2 lid 7 Wet op de vennootschapsbelasting (overheidsgecontroleerde lichamen)

Artikel 8 lid 2 (verscherpt cliëntenonderzoek indien cliënt niet fysiek aanwezig)

Dit artikel stelt een verscherpt cliëntenonderzoek verplicht indien een cliënt niet fysiek aanwezig is. De Orde gaat ervan uit dat deze bepaling uitsluitend ziet op de cliënt zijnde een natuurlijk persoon en niet op de cliënt zijnde een rechtspersoon. Indien de Minister aan deze bepaling een andere uitleg geeft verneemt de Orde graag hoe deze bepaling zich dan verhoudt tot het schrappen van de verplichting om de vertegenwoordiger te identificeren, zoals expliciet gesteld in de Memorie van Toelichting bij het implementatievoorstel (pag. 8, 2^e alinea).

Artikel 9 lid 1 sub a (identificatie cliënt die reeds in andere lidstaat is geïdentificeerd)

Identificatie van de cliënt kan achterwege blijven ten aanzien van cliënten die reeds ingevolge artikel 3 of op een “daarmee overeenkomende wijze” zijn geïdentificeerd. De Orde gaat er van uit dat identificatie overeenkomstig wetgeving in een lidstaat van de EU gebaseerd op de 3^e richtlijn altijd geacht mag worden aan dat criterium te voldoen. Kan dit bevestigd worden? Een andere uitleg lijkt in strijd te zijn met de tekst en doel en strekking van de 3^e richtlijn, voor zover de Nederlandse implementatie van die richtlijn afwijkt van de minimumeisen die deze richtlijn oplegt.

Artikel 9 lid 2 (ter beschikking stellen identificatiegegevens en de Wet bescherming persoonsgegevens)

De Orde vraagt zich af of het ter beschikking stellen van de identificatie- en verificatiegegevens aan een andere instelling in strijd is met de Wet bescherming persoonsgegevens dan wel de voor sommige beroepsbeoefenaren geldende

geheimhoudingsplicht of dat dit onderhavige artikel bedoeld is als voldoende wettelijke basis voor het ter beschikking stellen van de identiteitsgegevens. In het eerste geval doet een instelling er verstandig aan niet tot het ter beschikking stellen van de gegevens over te gaan behoudens uitdrukkelijke toestemming van de cliënt. In het tweede geval lijkt het raadzaam in de wet een uitdrukkelijke vrijwaring op te nemen (conform artikel 23 van het samenvoegingvoorstel).

Artikel 33 (vastleggen gegevens)

Kan de uitgelegd worden hoe een risicogeoriënteerde en principle-based benadering zich verhoudt tot het dwingend voorschrijven van de gegevens die moeten worden vastgelegd, zoals artikel 33 lijkt te doen, te meer daar artikel 33 een aantal gegevens bevat die in het normale zakelijke verkeer niet worden opgevraagd. Het komt de Orde voor dat artikel 33 nog niet is aangepast aan de nieuwe benadering. De Orde suggereert om in artikel 33 slechts verplicht te stellen dat de instelling de gegevens welke verzameld zijn om de identiteit van een cliënt vast te stellen en te verifiëren onder toepassing van deze wet worden vastgelegd.

Artikel 33 lid 1 sub b onder 1° (vastleggen plaats van vestiging KvK)

Het afzonderlijk vastleggen van de plaats van vestiging van de Kamer van Koophandel en Fabrieken heeft geen toegevoegde waarde, nu de Kamers van Koophandel niet meer een registratienummersysteem per Kamer hanteren, maar een landelijk registratienummer. Deze verplichting zou ertoe leiden dat per landelijk registratienummer uitgezocht zou moeten worden bij welke Kamer van Koophandel de onderneming geregistreerd is, terwijl dit geen nuttig doel lijkt te dienen. De Orde vermoedt dat dit gegeven per abuis als afzonderlijk gegeven in de tekst van het wetsvoorstel is blijven staan en stelt voor ter voorkoming van onnodige administratieve lasten dit gegeven uit de wettekst te schrappen.

Artikel 33 lid 1 sub b onder 2° en sub c onder 2° (vastleggen identificatiegegevens vertegenwoordiger)

Hier wordt het vastleggen van identificatiegegevens van de vertegenwoordiger van een rechtspersoon verplicht gesteld. De Orde gaat ervan uit dat deze bepalingen per abuis in de tekst van het wetsvoorstel zijn blijven staan, aangezien de verplichting tot het identificeren van de vertegenwoordiger van een rechtspersoon is geschrapt (Memorie van Toelichting bij het implementatievoorstel, pag. 8, 2^e alinea). De Orde meent dat dit een voor de praktijk zeer belangrijke verbetering is en tot een substantiële daling van administratieve kosten zal leiden, zodat het van belang is dat deze verplichting niet meer wordt opgenomen.

Een afschrift van deze brief is heden verstuurd naar de Minister van Financiën, de Minister van Justitie en de Vaste Commissie voor Justitie.

Uiteraard is de Orde graag bereid het commentaar toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Voorzitter Commissie Beroepszaken NOB
mr. H. Koller